

Génius jménem Prince

Dobrý večer... Jak už jsem slíbil před týdnem, dnešní poslední „živou“ Musicology před mým odjezdem do zahraničí, chci věnovat Princovi, podle jehož skladby jsem celý pořad pojmenoval.

O desítkách zpěváků, muzikantů čas od času slyšíte, že patří k nejvýznamnějším lidem hudebního byznysu za posledních deset, dvacet, třicet, čtyřicet let... A vlastně to může být i pravda: vždyť mezi tisíci a tisíci těch, kteří se prosadili až k nahrávání desek, se jistě pár desítek naprosto výjimečných najde...

V tom případě nám ovšem nezbyvá, než vymyslet pro Prince nějakou extra kategorii.

Moc se přitom ani nenadřeme a jistě nepochybíme, když řekneme že právě Prince patří mezi několik málo skutečných géniů ve své branži.

A možná... kdybych měl zvážit to, co z mého pohledu dokládá genialitu nejzřetelněji... tedy obrovskou kvantitu produkce při zachování neuvěřitelně vysoké kvality a rozmanitosti... že pan Prince stojí úplně nejvýš.

Prince

The Truth

Skladba s názvem Pravda, *The Truth* uvádí stejnojmennou desku, která je součástí čtyřcédéčkového kompletu s názvem *Crystal Ball*, který měl pod tímto názvem – původně jako trojalbum – vyjít už v roce 1987. Tehdy ovšem Warner Brothers přinutili Prince stáhnout projekt na pouhé dvojalbum, které se pak pod názvem *Sign of the Times* stalo druhým přirozeným vrcholem Princovy kariéry.

Crystal Ball z roku 1998 už nemá s původním projektem mnoho společného, Prince vydal album na vlastním labelu a původně se mělo rozesílat pouze poštou předplatitelům, kterých se v krátké době seřadilo před pomyslnou bránou Princova Paisley Parku požadovaných padesát tisíc. Když se později trojalbum s většinou dosud neznámými staršími nahrávkami objevilo za výhodnějších podmínek v obchodech a předplatitelé oprávněně remcali, nahrál pro ně Prince speciálně desku *The Truth*, která sice zní jako unplugged koncert, je ovšem zcela původní deskou převážně akusticky udělaných nahrávek...

Tak... samozřejmě nepředpokládám, že jste celý tento výklad stačili sledovat. Sám bych to nestíhal a udělal jsem to úplně schválně... protože to nejlépe demonstruje situaci okolo Prince... obzvlášť v posledních deseti patnácti letech, kterým se budeme věnovat v dnešním pořadu. Okolo vydávání jeho hudby prostě vládne veliký chaos... za který si samozřejmě může Mistr sám.

Tady je skladba *I Like Funky Music*.

Prince

I Like Funky Music

Tahle povedená skladba pochází z patrně nejslabší Princovy desky celých devadesátých let, která se jmenuje *New Soul Power*. K tomu je ovšem nutné hned přidat dvě doplňující informace: Jednak má ta deska ještě pořád úroveň, k níž se většina muzikantů nikdy ani nepřiblížila. Jednak ve stejném roce vydal Prince akustickou desku *The Truth*, která vykazuje všechny potřebné znaky geniality, jednak ve stejném roce skládal hudbu a fantasticky zprodukoval desku *Chaky Khan Come to my House*.

Prince zkrátka pracuje vražedným tempem a ještě přitom stíhá po většinu své kontroverzní kariéry být s někým ve střetu. Pokud jde o spor ohledně společné nahrávky předních amerických umělců, kvůli kterému chybí Prince v hvězdném sboru písně *U.S.A.*

for Africa, jde o prkotinu bez hlubšího významu a dopadu. Pokud jde o opakované spory s Warner Brothers a později samozřejmě i s EMI zastřešující Princovy aktivity na vlastních labelech, jde už o věc složitější, protože má celkem výrazné dopady ekonomické, ostatně i umělecké.

U Prince ale tyhle spory mají vždycky i nějaké pozitivní výstupy. Patřil například k prvním světově známým umělcům, kteří začali šířit vlastní hudbu po internetu.

Mimo jiné i desku *The Rainbow Children*, z níž si pustíme skladbu *Family Name*.

Prince

Family Name

Když jsem přemýšlel, jakým způsobem udělat hodinový průřez dílem maniaka, který od roku 1978, kdy vyšla jeho prvotina *For you*, v podstatě stále drží zdrcující průměr jedno skvělé album za rok, říkal jsem si... jestli by nebylo nejlepším dokladem Princovy geniality prostě pustit bez jediného slůvka komentáře celou jeho desku *The Rainbow Children* z roku 2001? Proč právě tuhle?

Protože tahle deska o něčem velmi zásadním vypovídá. Je to deska, která byla původně, tedy v době svého tzv. vydání dostupná pouze přes internet, to znamená především členům Princova virtuálního fan-klubu. Jenže na rozdíl od různých vychytávek a podivností, které Prince čas od času připraví pro své skalní příznivce, tahle deska patří objektivně k tomu nejlepšímu, co kdy Prince udělal. Pomineme-li fakt, že textově jde především o velmi explicitně vyjádřený doklad Princovy konverze k Svědkům Jehovovým, hudebně jde o nejkompaktnější desku řekněme od vydání alba *The Gold Experience* z roku 1995... a zároveň je to Princova nejazzovější deska, přičemž pod pojmem jazz chápu především naprostou hudební nesvázanost, kterou ovšem skvěle kotví pevná koncepce alba. Zkrátka... je to deska, kterou budete poslouchat po celých sedmdesát minut přikovaní na židli... a zároveň deska, kterou si dovolil egocentrický hejsek jménem Prince naprosto marnotratně nechat v podstatě padnout pod stůl.

Prince

Pheromone

Deska *Come*, která už spadá dobou svého vzniku, tedy rokem 1994, někam do počátku marných a nekonečných Princových tahačů s vydavateli, patří zároveň stejně jako *The Rainbow Children* k opominutým perlám Jeho Ctihodné Zvrhlosti, jak se také Princovi přezdívá. A zase... Prince si tou deskou vlastně jen splnil povinnost k Warner Brothers.. dalo by se říct, že šlo o práci na zakázku, která měla být hotová v rekordně krátkém termínu... a přece jde o výborné album. Mimochodem, jako milý pozdrav vydřiduchům z WB zařadil Prince na konec desky téměř dvouminutovou skladbu s názvem *The Orgasm*, která je takovým milým záznamem jedné Princovy soulože, „umělecky“ podbarvené zběsilým kytarovým sólem...

A takhle to jde s Princem pořád dokola, ačkoli ne od úplných počátků. Dá se říct, že zhruba prvních patnáct let kariéry měl ještě Prince ambici stát se nejjasnější hvězdou hudebního byznysu. Když se mu to podle jeho vlastního soudu podařilo... a když zároveň pochopil, že ne každý tento zjevný fakt přijme za vlastní, a že dokonce i ti, kteří o tom nepochybují, se k němu budou chovat jako k vazalovi vlastních finančních zájmů, změnil taktiku... a začal úzce kooperovat především se svými skutečnými příznivci, kterých shodou okolností není tak málo, aby ho to ještě pořád slušně neživilo.

Ty pak častoval v průběhu let mimo jiné vším, co by mu velká značka nikdy nedovolila vydat. Jako například instrumentální album *N.E.W.S.* z roku 2003, z něhož si pustíme kus úvodní písně *Sever*, tedy *North*.

Prince

North

Princova studiová inženýrka, Susan Rogers tvrdí, že většina Princových písniček s náboženskou tematikou vznikla v neděli. To je hezká legenda, stejně jako je zajímavý fakt, že některé songy nahrával Prince ve starém prázdném skladišti, aby dosáhl „katedrálního“ zvuku, který se mu jistě hodil i ve skladbě *God*, jež vyšla pouze jako B-strana singlu provázajícího v roce 1984 Princův první velký komerční succes: desku *Purple Rain*.

Nahrávka prý vznikla takto: Celé odpoledne bylo tak strašné horko, že se nedařilo udržet nástroje naladěné alespoň po dobu nutnou k nahrání písničky. Když přišel večer a konečně se trochu ochladilo, nechal Prince v celém skladišti proměněném v nahrávací studio zhasnout světlo a po zemi nechal rozestavět stovky zapálených svící. Potom sedl za klávesy a na jeden zátah nahrál skladbu *God*...

Prince

God

Nebyla to Sinéad O'Connor, ale Prince, kdo složil slavnou skladbu *Nothing Compares to You*. Byla to ale právě irská zpěvačka, kdo tuhle nenápadnou – a pouze na singlu vydanou – píseň celosvětově proslavila. Prince ji poté, myslím zpěvačku, pozval do Minneapolis, odkud pochází, do svého komplexu Paisley Park... a nejspíš si myslel, že se s ní sblíží podobně jako s řadou jiných zpěvaček, které pak zpravidla odměnil tím, že jim přispěl nějakou vlastní skladbou na jejich desku. Jenže u feministicky založené irské katoličky tvrdě narazil, jejich „námluvy“ skončily totálním krachem a Šinedka tehdy přísahala, že už svůj hit nikdy veřejně nezaspívá, aby z ní neměl ten „malý černý chlívák“ žádné tantiémy.

Co naplat, ne s každou slečnou se povede taková hezká spolupráce, jako třeba se známou holandskou saxofonistkou Candy Dulfer, která hraje ve skladbě *Nic se ti nevyrovná* na čtyři roky starém koncertním záznamu z Washingtonu.

Prince

Nothing Compares to You

Kromě toho, že řada interpretů předělala hodně zajímavě Princovy skladby... hned mě napadá, že už tímhle způsobem by se dal připravit výborný hodinový pořad... napsal pro řadu umělců Prince původní skladby.

Pokud jde o jeho spolupráci s možná vůbec nejskvělejší funkovou zpěvačkou všech dob, Chakou Khan, do té spadá jedno i druhé. Chaka Khan už v počátcích své sólové kariéry výborně předělala Princovu skladbu *I Feel for You* a oba umělci pak spolupracovali různými způsoby ještě mnohokrát. Vrcholem jejich spolupráce je deska Chaky Khan *Come 2 My House*, která vyšla v roce 1998 a kterou už jsme tu dnes zmiňovali. Prince se na ní podílel jak autorsky, tak především špičkovou „princovskou“ produkcí, která přiměla některé odborníky konstatovat, že ačkoli Princův hlas na desce téměř nezazní, je tahle deska podstatnějším Princovým počinem než kupříkladu jeho vlastní opus *New Power Soul* ze stejného roku. I proto si teď pustíme skladbu *Přijď do mého domu*, neboli *Come 2 My House*.

Chaka Khan

Come 2 My House

Jak jste správně pochopili, vyhnul jsem se zcela záměrně těm nejznámějším, nejslavnějším Princovým písničkám... ty jsou ostatně k mání na skvělém trojalbu *The Hits/B-Sides* z roku 1993. Pro základní přehled o všem, co předcházelo bodu, z něhož jsme dnes vyrazili, je tohle trojcéděčko nutné!

V několika případech jsem ovšem měl veliké cukání zabrousit i do těchhle starších časů... Největší asi u písni *Alphabet Street*, kterou naprosto bezostyšně ukradl jinak jistě velmi sympatický Ondřej Soukup a bez uvedení autora z ní udělal největší hit těsně polistopadové éry... ano, to je ten skvělý song Lucky Bílé, v němž *chodí kluci s klukama a holky s holkama*... To jen proto, abyste viděli, přesněji slyšeli, co všechno je možné!

Místo toho teď ale pustím písničku, která ani nebyla velký hit, ani není nějak mimořádná, výrazná... je to pouze naprosto typická „princovka“ střídající rockový či funkový nářez s konejšivými plochami. Ta skladba se jmenuje *Shhh* a našli byste ji na albu *Gold Experience* z roku 1995, které sám Prince koncipoval jako v podstatě popovou desku. Komerční úspěch titulu mu dal za pravdu.

Tak si poslechněte jak vypadá pop podle Prince, podle Reinera a podle pořadu *Musicology*.

Prince

Shhh

Prince je na scéně déle než čtvrt století. V Americe se prosadil už na počátku 80. let s hity jako byly *I Wanna Be Your Lover*, *Do Me Baby* a pak už rovnou celými skvělými deskami *1999* a *Purple Rain*. V té době byl spolu s Michaelem Jacksonem považován za prototyp novodobého, post-motownovského úspěšného černošského interpreta, který se obrací vlastně čím dál víc k bělošskému publiku. V té době ostatně Prince, způsobem sobě vlastním, velice dožral Jacksonova manažer Franka Dilea, když odmítl s Mistrem nazpívat duet. Dileo Princovi tehdy měl říct, že je sám proti sobě... a je nepominutelným faktem, že kontroverzní Prince postupně ztrácel v Americe půdu pod nohama a vlastně už nikdy tam nedosáhl pozice z dob desky a filmu *Purple Rain*.

Jenže si ho objevila Evropa... a když například jeden hudební časopis v Anglii dělal anketu na téma „největší hudební skladatel všech dob“, přetahoval se Prince o čelní příčky s Mozartem, když až za ním zůstaly anglické ikony jako Paul McCartney a další.

Proto se také my Evropané můžeme jen pousmát, když vydavatelský gigant Sony, s jehož labelem Columbia se Prince spojil z komerčních důvodů před vydáním svého alba *Musicology*, rozhlašoval v roce 2004 po Americe něco o velkolepém návratu umělce jménem Prince. Můžeme se pousmát a spolu s Princem si říct: „Jakýpak návrat?! Copak já někdy někam odešel?“

Pěknou dobrou noc, mějte se hezky, třeba se zase někdy uslyšíme.

Prince

Musicology